

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การดูแลสุขภาพบุคลากรในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข เขตภาคเหนือ

ชื่อผู้เขียน

นางพวงผกา คำดี

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. วันชัย	มั่งคั่ง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตตารมณ์	จิตรีเชื้อ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์	พิเชียรเสถียร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา	สุคนธ์สรรพ	กรรมการ
อาจารย์ ดร. อวยพร	คณมูขกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมีความเสี่ยงทั้งต่อการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานและการแพร่กระจายเชื้อไปสู่ผู้รับบริการ โรงพยาบาลจึงควรมีการดูแลสุขภาพบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีสุขภาพดี บุคลากรและผู้รับบริการมีความปลอดภัยจากการติดเชื้อ การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการดูแลสุขภาพบุคลากรในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตภาคเหนือ จำนวน 151 แห่ง รวบรวมข้อมูลจากพยาบาลควบคุมการติดเชื้อหรือพยาบาลวิชาชีพที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานดูแลสุขภาพบุคลากรในโรงพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีค่าความตรงตามเนื้อหาจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เท่ากับ 0.83 รวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม 2544 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าโรงพยาบาลศูนย์ (n=4) และโรงพยาบาลทั่วไป (n=15) ทุกแห่ง มีนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพบุคลากร ส่วนโรงพยาบาลชุมชน (n=132) มีนโยบายในเรื่องดังกล่าว ร้อยละ 97.7 จากโรงพยาบาลทั้งหมดพบว่ามี การดำเนินกิจกรรมการดูแลสุขภาพบุคลากรครบทุกด้าน เพียงร้อยละ 13.2 โดยโรงพยาบาลศูนย์ มีการดำเนินกิจกรรมครบทุกด้าน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 11.4 ตามลำดับ การดำเนินงานกิจกรรมการดูแลสุขภาพบุคลากรที่พบมากที่สุด ได้แก่ ด้านการประสานงานระหว่างแผนก ร้อยละ 89.4 รองลงมา คือ การดูแลเมื่อบุคลากรเจ็บป่วยจากการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 86.8) การให้ความรู้แก่บุคลากรในการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 80.8) การให้คำปรึกษาด้านสุขภาพแก่บุคลากร (ร้อยละ 78.8) และการประเมินภาวะสุขภาพก่อนรับเข้าปฏิบัติงานและการตรวจสุขภาพประจำปี (ร้อยละ 51.0) ส่วนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 38.4

ปัญหาและอุปสรรคของการดูแลสุขภาพบุคลากรที่พบมากที่สุด คือ ด้านบุคลากรที่รับผิดชอบงานมีภาระงานหลายอย่าง รองลงมา ได้แก่ ด้านระบบบริหารจัดการที่ไม่มีการมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบชัดเจน และค่านงบประมาณที่มีงบประมาณจำกัด ไม่เพียงพอ

ผลการศึกษาในครั้งนี้เสนอแนะว่า โรงพยาบาลทุกแห่งควรมีนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพบุคลากรและจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมการดูแลสุขภาพบุคลากรครอบคลุมทุกด้าน โดยควรมีการกำหนดให้มีบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบงานดูแลสุขภาพบุคลากรโดยตรงและมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนตลอดจนมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแลสุขภาพบุคลากรอย่างเหมาะสม

Thesis Title Employee Health in Hospitals Under Ministry of Public Health in Northern Region

Author Mrs. Puangpaka Kamdee

M.N.S. Infection Control Nursing

Examining Committee

Lecturer Dr. Wanchai	Moongtui	Chairman
Assistant Professor Jittaporn	Chitreecheur	Member
Associate Professor Wilawan	Picheansathian	Member
Assistant Professor Dr. Achara	Sukonthasarn	Member
Lecturer Dr. Ouyporn	Tunmukayakul	Member

Abstract

Hospital employee are at risk to acquire and spread the infection to clients in the workplace. The hospital should provide employee health program to achieve good health and safety from infection among the personnel and the client . The purpose of this study were to describe employee health programs, and problems in the hospitals under ministry of public health in the northern region (n=151). Data were collected among infection control nurses who responsible for employee health program using a self-administered questionnaire developed by the investigator. This questionnaire was validated by the panel of experts (n=5), and the content validity index was 0.83. Data were collected during April to May, 2000 and were analysed using descriptive statistics.

The results showed that all general (n=15) and regional hospitals (n=4) had the policy regarding health care employee, including almost community hospitals (97.7%) had the policy regarding health care employee. However, only 13.2 percent of the hospitals had implemented the employee health program cover in all aspects. When considering at each level of the hospital, it was found that half of the regional hospital had offered for all aspects of such program, while only 20 percent of general and 11.4 percent of community hospital did so. The activities concerning health care employee that were found most included coordination among departments (89.4%), management of job-related illnesses and exposures (86.8%), personnel health and safety education (80.8%), health counseling (78.8%), and medical evaluations (51.0%), whereas the immunization program was found the least (38.4%).

The problems and barriers to implement health care employee program were related to over workloads of the personnel, followed by administrative management in term of an unclear of task assignment, and budget limitation.

The results, hence, indicate that each hospital should have not only a policy regarding health care employee program but also implement such program at all aspects. Furthermore, the hospital should assign a group of personnel, who are responsible directly for employee health and also allocate budget for activities of such program appropriately.